

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я
Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

CURRENT ISSUES OF SPECIALIST TRAINING: REALITIES AND PERSPECTIVES

*Матеріали
міжнародної
дистанційної
науково-практичної
конференції*

*Materials
of the International
distance
scientific-practical
conference*

**20 березня 2024 року
м. Харків**

**March 20, 2024
Kharkiv**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

***АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ***

***CURRENT ISSUES OF SPECIALIST TRAINING: REALITIES AND
PERSPECTIVES***

Матеріали

Міжнародної дистанційної науково-практичної конференції

20 березня 2024 р.

м. Харків

Materials

of the International distance scientific-practical conference

March 20, 2024

Kharkiv

Харків

2024

УДК 378:37.018.43

Друкується за рішенням Методичної ради Фахового коледжу Національного фармацевтичного університету (протокол від 07.03.2024 №5)

Редакційна колегія:

- Прокопенко Т.С.** – кандидат фармацевтичних наук, доцент, Заслужений працівник фармації України, директор закладу фахової передвищої освіти Фахового коледжу НФаУ (голова оргкомітету конференції)
- Гейко О.В.** – заступник директора закладу фахової передвищої освіти з навчальної роботи Фахового коледжу НФаУ (заступник голови оргкомітету конференції)
- Гузєва В.В.** – заступник директора закладу фахової передвищої освіти з навчально-виробничої роботи Фахового коледжу НФаУ (заступник голови оргкомітету конференції)
- Коломієць І.В.** – завідувач навчально-методичного кабінету Фахового коледжу НФаУ

Актуальні питання підготовки фахівців: реалії та перспективи: матер. міжнар. дистанційної наук.-метод. Конференції, 20 березня 2024р. / ред. кол.: Т.С. Прокопенко та ін. – Х.: Фаховий коледж НФаУ, 2024. – 387 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної дистанційної науково-практичної конференції «Актуальні питання підготовки фахівців: реалії та перспективи», розміщених відповідно до напрямків конференції. Роботи присвячені найважливішим питанням сьогодення, які турбують освітню спільноту.

The collection contains materials of the International distance scientific-practical conference "Current issues of specialist training: realities and perspectives", placed in accordance with the directions of the conference. The works are devoted to the most important issues of today that concern the educational community

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Повну відповідальність за зміст, достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних несуть автори опублікованих матеріалів. Редакційна група та організаційний комітет конференції не завжди поділяють погляди авторів. Збережено авторську орфографію.

© Укладання: Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету, 2024 р.

<i>Жукович Інна</i> ВИКОРИСТАННЯ АУДІО-ЛІНГВАЛЬНОГО МЕТОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	67
<i>Zadorozhna Oksana</i> INNOVATIVE METHODS AND APPROACHES FOR TEACHING ENGLISH IN MILITARY INSTITUTIONS	70
<i>Запорожець Олена</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	76
<i>Засоба Жанна, Єрмоленко Аліна</i> МАЙНДМЕПІНГ: ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦІОЇ ОСВІТИ.....	81
<i>Каліберда Любов, Скофенко Сергій, Сліпченко Максим</i> МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ І ПЕРЕВІРКИ ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНИХ РОБІТ З ФІЗИКИ І ПРИКЛАДНОЇ МЕХАНІКИ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	87
<i>Кеніх Галина, Матвєєнко Ганна</i> ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	91
<i>Кійко Інна, Коломієць Інна, Мартинова Олена</i> РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ НФаУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ХІМІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	94
<i>Коновалова Наталія, Гузун Сергій, Ковтун Олексій</i> АЛГОРИТМ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНОМУ ВУЗІ.....	100
<i>Коновалова Наталія, Дьячкова Зінаїда, Ковтун Олексій</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДО РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНГЛОМОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	107
<i>Мещерякова Наталія</i> ТЕХНІЧНИЙ АНАЛІЗ, ТИТРИМЕТРИЧНИЙ МЕТОД.....	115
<i>Пристінський Олексій</i> ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТАХ.....	119
<i>Рудакова Ольга</i> ВИКОРИСТАННЯ КАНООТ! ЯК ОСВІТНЬОГО ІНСТРУМЕНТУ В ОНЛАЙН ФОРМАТІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ.....	125

б. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі : навч.-метод. посіб. / О. І. Пометун. – К., 2020. – 104 с.

УДК 378.147

АЛГОРИТМ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНОМУ ВУЗІ

¹Наталія Коновалова, ²Сергій Гузун, ¹Олексій Ковтун

¹Одеський Національний медичний університет

²КЗ «Одеський обласний базовий медичний фаховий коледж»

м. Одеса, Україна

Важливим завданням вищої і середньої медичної школи сьогодні стає проблема конструювання та формування нової моделі ефективною освітньої системи з урахуванням специфіки вітчизняних умов та вимог до формування сучасних педагогічних підходів. Провідну роль організації освітнього процесу грають активні методи навчання, які спираються як на процеси сприйняття, пам'яті, логіки, уваги, а й передусім, творчому продуктивному мисленню, а також поведінці та спілкуванню.

Активній інтеграції України у загальноєвропейські процеси сприяло підписання Болонської декларації у 2003 р. Створення цілісного «європейського простору вищої освіти» є особливо актуальним на тлі тісної співпраці освітніх установ України з освітніми установами країн Західної Європи. При аналізі результативності діяльності студентів діагностувалися рівні самореалізації їх професійно-особистісних здібностей у процесі самостійної роботи. Одним із найважливіших положень Болонської декларації є організація та оптимізація самостійної роботи студентів вищої школи. Відповідно до мети та змісту даного виду навчальної діяльності, його місцем в освітньому середовищі вишу рекомендується конструювання індивідуальних

освітніх траєкторій на основі активної, усвідомленої діяльності здобувача освіти [1].

Актуальність розгляду обраної тематики полягає в необхідності підвищення ефективності навчального процесу здобувачів медичної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні значну увагу в медичних Вузах приділяють підвищенню ефективності навчального процесу здобувачів медичної освіти. Науковці розробляють освітні технології, випробовують нові прийоми та методи навчання, що загалом робить методику навчання більш ефективною та плідною. Серед науковців, які займаються зазначеною тематикою: Самура І.Б, Альчук О.І., Волощук Н.І., Лозинська Л.Ф., Сухарніков М.Ю. та ін., також зарубіжні дослідники Afsouran N., Charkhabi M., Siadat S та ін.

Мета статті – запропонувати продуктивні форми, методи та прийоми роботи у підвищенні ефективності навчального процесу для здобувачів медичної освіти.

Виклад основного матеріалу. Одним із найважливіших активних способів навчання та організації самостійної роботи, які на жаль поки що рідко застосовуються в українських медичних навчальних закладах, є кейс-метод (case-study), який давно і активно використовується в американських та європейських університетах при підготовці фахівців для різних сфер професійної діяльності. Досягнення високого рівня пізнавальної активності здобувачів освіти, залучення їх у високотехнологічну самостійну пізнавальну роботу, спрямовану на здобуття професійно-особистісних якостей, стають можливими завдяки підвищенню інтенсивності міжособистісних комунікацій здобувачів освіти та викладачів. [2]:

При впровадженні кейс-аналізу в освітній процес основна діяльність викладача спрямована на розробку індивідуальних кейсів. Особливості створення кейсу медичного характеру полягають у тому, що викладачеві необхідно особливу увагу приділяти питанням патогенезу та патологічної анатомії для формування у здобувачів освіти фундаментального клінічного

мислення, що дозволяє оцінювати стан хворого як цілісного організму, з урахуванням усіх його особливостей, розуміти причинно-наслідкові зв'язки, що виникають при розвитку конкретного захворювання, освоювати нові та удосконалювати існуючі методики постановки диференціального діагнозу.

Питання організації самостійної роботи здобувачів освіти з використанням кейс-методу є одним з найважливіших активних та комплексних варіантів навчання. Вона необхідна для впровадження у навчальний процес вищої та середньої медичної освіти, як найбільш ефективних активних способів навчання, що відповідає вимогам, які висуває до вищої професійної освіти сучасні реформи та які зафіксовані, зокрема, у нових державних освітніх стандартах. Самостійна робота дозволяє студентам досягати високого рівня самостійності, що передбачає самоорганізацію, само моніторинг та самоврядування. Ця діяльність повинна ініціювати розвиток пізнавальних, інтелектуальних, дослідницьких, творчих, комунікативних та спеціальних здібностей студентів як відповідності особистісних властивостей вимогам професійної діяльності. У процесі самостійної діяльності формується суб'єктна позиція майбутнього фахівця. Для аналізу результативності цієї діяльності необхідна регулярна діагностика досягнутих студентами рівнів самореалізації професійно-особистісних здібностей. Свої особливості має організація самостійної роботи студентів медичних спеціальностей. Це пов'язано передусім про те, що медицина перестала бути повною мірою точної науки, у ній присутні елементи гуманітарного знання. Дана наукова галузь розвивається в міждисциплінарній інтеграції з природними, технічними, гуманітарними та філософськими сферами і є сукупністю безлічі дисциплін як теоретичного, так і практичного характеру з елементами прикладних наукових галузей. У сучасній медицині існують і самостійні специфічні розділи наукових знань та їхня диференціація. Так, останнім часом набула розвитку нова концепція охорони здоров'я - доказова медицина, що є черговим якісним рівнем, що сприяє виробленню принципово іншого підходу до надання медичної допомоги пацієнтам. Основна діяльність викладача при впровадженні

методу case-study в освітній процес зосереджена на розробці індивідуальних кейсів – у разі медичної освіти набір клінічних ситуацій, призначених для навчального аналізу. І завдання викладача полягає у ретельному відборі ситуацій, які будуть включені до кейсу. Крім того, відомо, що метод конкретних ситуацій передбачає використання спеціально підготовлених навчальних матеріалів, а також спеціальну технологію застосування цих матеріалів у навчальному процесі. Логіку підготовки здобувача освіти у медичному виші визначає кваліфікаційна характеристика спеціаліста, тому освітній процес спрямований на досягнення цілей навчання, які полягають у освоєнні та засвоєнні змісту освіти, а також готовності випускника на високому рівні самостійності вирішувати професійні завдання у галузі медичної охорони здоров'я. Основна мета навчання майбутнього медичного працівника - оволодіння знаннями, вміннями та спеціальними навичками у їхньому предметному змісті - може бути досягнута в процесі реалізації операційних моделей навчання із застосуванням системи логічних нормативів, наприклад навчання аналізу реальних клінічних ситуацій.

Необхідно розробити такі завдання, вирішення яких спрямоване формування системи компетенцій у порядку, де кожен новий блок навчального матеріалу логічно пов'язані з іншими блоками. Пропонувати завдання здобувачам освіти слід із поступовим збільшенням ступеня їхньої складності, а також з застосуванням передових алгоритмів за допомогою комп'ютерного програмування, з інтелектуальним аналізом даних, призначених для розвитку практичних навичок.

Таким чином сполучена система знань ґрунтуватиметься на вже наявних у студентів знаннях та досвіді вирішення подібних завдань, і, як наслідок, відбуватиметься постійне систематичне повторення вивченого матеріалу з подальшим його осмисленням та міцним засвоєнням. Організація процесу навчання на основі представленої вище структури кейсу дозволить забезпечити засвоєння навчального матеріалу у більшому обсязі та на глибокій та міцній основі. Більше того, використання кейс-технології також допоможе розширити

можливості залучення здобувачів освіти до наукових досліджень. У кейс-технології не даються конкретні відповіді, їх необхідно знаходити самостійно. Кейси (ситуаційні завдання) мають чітко виражений характер і мету. Як правило, вони пов'язані з проблемою або ситуацією, яка існувала чи і зараз існує. Це завжди моделювання життєвої ситуації, і те рішення, що знайде учасник кейса, може служити як відбиттям рівня компетентності і професіоналізму здобувача освіти, так і реальним рішенням проблеми. Це дозволяє йому, спираючись на власний досвід, формулювати висновки, застосовувати на практиці одержані знання, пред'являти власний (або груповий) погляд на проблему. В кейсі проблема представлена в неявному, схованому вигляді, як правило, вона не має однозначного вирішення. У системі вищої школи існують два основні типи кейсів: гарвардський (американський), у якому метою методу є навчання пошуку єдино правильного рішення: це кейси великі за обсягом (20-25 сторінок тексту, плюс 8-10 сторінок ілюстрацій); манчестерський (європейський), що передбачає плюралістичність у вирішенні проблеми: ці кейси в 1,5-2 рази коротші за американські. Кейси - комплексний метод навчання, що розвиває здібності самостійного пошуку інформації, її аналізу, навички роботи в команді та самопрезентації. Це може бути самостійна, колективна, письмова робота оглядово-аналітичного та навчального характеру.

Кейси створюють враження «реальності» ситуацій, що розглядаються, і, отже, стимулюють глибоке занурення студента в процес аналізу та взаємодії з партнерами; подібна виключність у діяльність, схожу на справжню професійну практику, пояснює високу результативність застосування цієї технології. Щодо кількості вірних рішень, враховуючи особливості медичної освіти, доцільно рекомендувати використовувати американський підхід до розділу «Завдання» та європейський – до розділів «Питання для обговорення» та «Завдання для самостійної роботи».

Будь-який кейс потребує тестування, тому що при цьому виявляються всі недосконалості його змісту: незрозумілі формулювання та слова, недостатня чи надмірна інформація, некоректність постановки питань до кейсу тощо.

Розробляючи кейс для вирішення завдань, важливо пам'ятати таке:

- це творча робота, але вона вимагає дисципліни та суворої націленості на виконання сформульованого завдання;
- кейс розробляється з певною метою, але його текст та унікальність залежать від авторського почерку розробника кейсу;
- кейс застосовується виявлення здатності здобувача освіти інтерпретувати, аналізувати, узагальнювати, систематизувати навчальний матеріал, критично мислити, об'єктивно оцінювати засвоєну інформацію [5].

Існують наступні типи кейсів: кейс-випадок, кейс-вправа і кейс-ситуація.

Кейс-випадок – це короткий кейс, який розповідає про окремий випадок. Його можна використовувати під час заняття для того, щоб проілюструвати певну ідею або підняти питання для обговорення.

Кейс-вправа – надає здобувачу освіти можливість застосувати на практиці здобуті навички. Найчастіше використовується там, де необхідно провести кількісний аналіз.

Кейс-ситуація – класичний кейс, що вимагає від здобувача освіти аналізу ситуації. В ньому найчастіше ставиться запитання: “Чому ситуація набула такого розвитку і її можна вирішити?”.

Кейс-ситуація, як правило, вимагає чимало часу для ознайомлення, тому з метою економії часу бажана попередня самостійна підготовка.

Вплив кейс-методу на формування особистості майбутнього фахівця потребує додаткових досліджень.

Включати в кейсі інтелектуальний аналіз медичних даних з використанням інтернет-освітніх технологій, з використанням досвіду програмування.

Навчання за допомогою кейсів розвиває здатність аналізувати, уникати

помилки, які часто виникають під час виконання конкретних завдань.

Навички, які розвиває кейс-метод, включає:

- аналітичні навички (вміння класифікувати, аналізувати і представляти дані; виділяти суттєву та несуттєву інформацію, мислити чітко й логічно);
- практичні навички (формування навичок використання теорії, методів та принципів в конкретному випадку);
- творчі навички (формування альтернативних рішень);
- комунікативні навички (вміння вести дискусію, переконувати, використовувати наочний матеріал та інші медіа-засоби, захищати власну точку зору, переконувати опонентів, складати короткий та переконливий звіт);
- соціальні навички (вміння слухати, підтримувати дискусію, контролювати себе, аргументувати протилежні думки, тощо).

Існує ціла низка питань і проблем, необхідність вирішення яких є особливо актуальною, наприклад: комплексний підхід до вибору форм і методів навчання; міждисциплінарна та між кафедральна узгодженість застосовуваних форм навчання; пошук, розробка та використання різних методичних прийомів щодо забезпечення результативності самостійної роботи; розробка системи моніторингу, узагальнення його результатів у системі особистісного зростання здобувача освіти; вдосконалення системи контролю та оцінювання; підвищення педагогічної майстерності викладачів.

Отже, використання кейс-технології в медичній освіті допомагає підвищити ефективність навчального процесу через його диференціацію, формувати індивідуальні якості особистості через формування умінь самоаналізу, сприяти розвитку комунікативних і соціальних навичок здобувачів освіти через роботу в групах. А цінність кейс-технології полягає в тому, що вона одночасно відображає не тільки практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при вирішенні цієї проблеми та розвитку більшості компетенцій здобувача освіти.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Єгорова В. В., Голубєва М. О. Болонський процес історія питання та проблеми реалізації // Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». 2007. Т. 71: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. С. 37–43.
2. Ayenachew A. Woldegiyorgis. Harmonization of higher education in Africa and Europe: Policy convergence at supranational level // Tuning Journal for Higher Education. 2018. Vol. 5. No. 2 P. 133–157.

УДК 378.013

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДО РАЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНІСТІ В АНГЛОМОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Наталія Коновалова, Зінаїда Дьячкова, Олексій Ковтун

Одеський Національний Медичний університет

Одеса, Україна

В роботі аналізується спеціальна медична підготовка студентів – майбутніх лікарів до взаємодії в англomовному середовищі колег.

Враховуючи умови життя в сьогodнішньому суспільстві принципи отримання знань, сприйняття, здібностей викладання, навчання і отримання знань, визначаються психологічні і педагогічні умови навчання майбутніх лікарів. Формування та розвиток англійської мовної компетенції студентів безпосередньо залежить від необхідності реалізувати активні форми та методи навчання студентів при вивченні англійської мови. Важливість використання професійної англійської інформації у змісті практико-орієнтованих навчальних дисциплін не викликає сумніву. Актуальним та доведеним є також підготовка